

str. 2

KORONAVÍRUS COVID-19 V EÚ

DOTERAZ PODNIKNUITÉ KROKY
ZO STRANY EK

str. 4

EUROBAROMETER

OCHRANA KLÍMY JE DÔLEŽITÁ
PRE 90% EURÓPANOV

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | Marec 2020

URSULA VON DER LEYENOVÁ

100 DNÍ VO FUNKCII PŘEDSEDNÍČKY EURÓPSKEJ KOMISIE

Nová Komisia pod vedením predsedníčky Ursuly von der Leyenovej sa ujala úradu 1. decembra 2019. Počas prvých 100 dní sa Komisia zamerala na splnenie najdôležitejších priorít stanovených v politických usmerneniach. Predsedníčka Komisie pri tejto príležitosti uviedla: „*Príbeh našich prvých 100 dní sa týka riešenia dvojitého prechodu, ktorému Európa čelí. Ide najmä o zmenu boja o ochrane klímy na príležitosť pre zamestnanosť a rast, využívanie výhod technológie a jej fungovania pre ľudí. Ale aj o posilnenie geopolitického vplyvu EÚ. Každý deň budeme usilovne pracovať, aby sme priniesli dobrú budúcnosť pre budúce generácie Európanov.*“

KORONAVÍRUS COVID-19 V EÚ

Európska únia má v oblasti verejného zdravia podporné právomoci - môže podporovať, koordinovať alebo dopĺňať činnosti členských štátov. Znamená to, že členské štáty si vyhradili zdravotníctvo takmer úplne do svojej kompetencie a Európskej únii v tejto oblasti zverili koordináciu (Európske stredisko pre prevenciu a kontrolu chorôb), cezhraničný tok informácií, schvaľovanie liekov (Európska agentúra pre lieky), a samozrejme, vnútorný trh.

DOTERAZ PODNIKNUTÉ KROKY ZO STRANY EK

27.3.2020 – Európska komisia zvyšuje rozpočet na leteckú repatriáciu občanov a na zaistenie rezervy zdravotníckeho vybavenia rescEU.

26.3.2020 – Komisia vydala usmernenia o ochrane kritických európskych aktív a technológií v súčasnej kríze. Ich cieľom je zabezpečiť dôsledný celoeurópsky prístup k preverovaniu zahraničných investícií v čase krízy v oblasti verejného zdravia a súvisiacej hospodárskej zraniteľnosti.

25.3.2020 – Výrobcovia predložili ponuky vyhovujúce všetkým množstvám jednotlivých položiek požadovaných členskými štátmi pri spoločnom obstarávaní osobných ochranných prostriedkov, a v niektorých prípadoch ich dokonca prekročili. Spoločné obstarávanie sa vzťahuje na rúška typu 2 a 3, rukavice, ochranné okuliare a štíty, chirurgické rúška a kombinézy.

24.3.2020 – Komisia vydala nové praktické rady na uplatňovanie usmernenia pre opatrenia v oblasti riadenia hraníc, aby sa nákladná doprava mohla pri súčasnej pandémie pohybovať naprieč EÚ a na zabezpečenie hraničných priechodov so „zeleným jazdným pruhom“.

23.3.2020 – EÚ repatriovala

d ďalších 223 Európanov, ktorí uviazli v tretích krajinách. Vďaka mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany doposiaľ uľahčila repatriáciu 1 381 občanov do Európy.

20.3.2020 – Komisia prijala dočasný rámec štátnej pomoci, ktorý členským štátom umožní výraznejšie podporiť ekonomiku, zabezpečiť, aby mali všetky podniky k dispozícii dostatočnú likviditu a umožní zachovať hospodársku kontinuitu aj počas pandémie COVID-19 a po nej.

19.3.2020 – Európska komisia sa dnes rozhodla o vytvorení rezervy strategického vybavenia v systéme rescEU, ktoré budú zahŕňať zdravotnícke vybavenie na intenzívnu starostlivosť, ako sú ventilátory, osobné ochranné prostriedky, ako sú rúška na opakované použitie, vakcíny a terapeutiká a laboratórne potreby.

18.3.2020 – Európska komisia zriadila poradný panel pre COVID-19 zložený z epidemiológov a virológov z rôznych členských štátov s cieľom poskytovať Komisii poradenstvo vo formulácii reakčných opatrení na COVID-19. Komisia uverejnila aj usmernenia, ktoré majú zabezpečiť jednotné uplatňovanie práv cestujúcich v celej EÚ.

17.3.2020 – Európska komisia zaslala členským štátom na

konzultáciu návrh dočasného rámca štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súvislosti s prepuknutím choroby COVID-19. Cieľom pomoci je napraviť vážne narušenie hospodárstva EÚ.

16.3.2020 – EK predložila usmernenia pre členské štáty, týkajúce sa opatrení zavádzaných na štátnych hraniciach v kontexte šíriaceho sa ochorenia COVID-19.

5. 3. 2020 – EK zabezpečuje, aby ochranné prostriedky ostali v EÚ - zavádza systém vývozných povolení na ochranné prostriedky.

13.3.2020 – značné zmiernenie dopadov na hospodárstvo: európska koordinovaná reakcia na zmiernenie sociálno-ekonomického dopadu ochorenia koronavírusu.

11.3.2020 – Intenzívnejšie opatrenia Komisie v reakcii na COVID-19 - mobilizácia 140 miliónov EUR z verejného a súkromného financovania na výskum vakcín, diagnostiky a liečby.

10.3.2020 – Komisia očakáva ďalší rapídny pokles leteckej dopravy, preto v zrýchlenom procese predstavila reguláciu prevádzkových intervalov letísk.

6.3.2020 – Európska komisia zabezpečila ďalších 37,5 miliónov eur na naliehavý výskum v oblasti vývoja vakcín proti koronavírusu a na jeho liečbu a diagnostiku.

2021 BUDE EURÓPSKYM ROKOM ŽELEZNÍC

V záujme podpory udržateľnej mobility, Európska komisia navrhuje, aby sa rok 2021 stal Európskym rokom železníc. Jeho cieľom je podpora dosiahnutia záväzkov vyplývajúcich z Európskej zelenej dohody v doprave. Na podporu železníc ako udržateľného, inovatívneho a bezpečného spôsobu dopravy Komisia usporiada v roku 2021 niekoľko podujatí, kampaní a iniciatív. Tie sa zamerajú na

vyzdvihnutie výhod, ktoré tento spôsob cestovania prináša pre občanov, hospodárstvo a klímu a zamerajú sa na výzvy, ktorým treba čeliť pre vytvorenie jednotného európskeho železničného priestoru bez hraníc.

ZAMESTNANOSŤ ŽIEN

MIERA ZAMESTNANOSTI ŽIEN OSTÁVA NIŽŠIA AKO U MUŽOV

Pred Medzinárodným dňom žien, ktorý oslavujeme 8. marca, vydal Eurostat prehľad zamestnanosti žien v EÚ. V roku 2018 bola miera zamestnanosti žien (vo veku od 20 do 64 rokov) v Európskej únii na úrovni 67 %, teda o jeden percentuálny bod (pb) vyššia v porovnaní s predchádzajúcim rokom a o 5 pb v porovnaní s rokom 2008. Miera zamestnanosti žien však ostáva o 12 pb nižšia ako miera zamestnanosti mužov rovnakého veku. Podpredsedníčka EK pre hodnoty a transparentnosť Věra Jourová a komísárka pre rovnosť Helena Dalliiová predstavili Stratégiu rodovej rovnosti, ktorá je v súlade s politickými usmerneniami Ursuly von der Leyenovej. Ako jedno z prvých opatrení Komisia začala verejnú konzultáciu o transparentnosti odmeňovania s cieľom predložiť záväzné opatrenia do konca roku 2020.

Spomedzi členských štátov EÚ malo najvyššiu mieru zamestnanosti žien (80 %) Švédsko, zatiaľ čo Grécko (49 %) a Taliansko (53 %) vykázali najnižšie miery. Na Slovensku bolo v roku 2018 zamestnaných 66 % žien vo veku od 20 do 64 rokov.

Vo všetkých členských štátoch bola miera zamestnanosti mužov vyššia ako miera zamestnanosti žien. Rozdiel v zamestnanosti žien a mužov sa v roku 2018 medzi členskými štátmi EÚ značne líšil. Na Slovensku bol zaznamenaný rozdiel 13 pb.

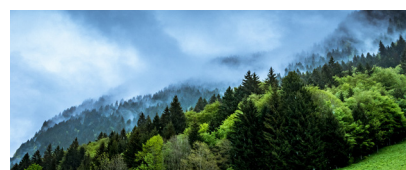

EUROBAROMETER: OCHRANA KLÍMY JE DŮLEŽITÁ PRE 90 % EURÓPANOV

Podľa nového prieskumu Eurobarometra je ochrana životného prostredia dôležitá až pre 94 % Európanov a pre rovnaké percento opýtaných Slovákov. Navyše, 91 % občanov EÚ považuje zmenu klímy za vážny problém. Vyše tri štvrtiny (78 %) opýtaných veria, že otázky životného prostredia majú priamy vplyv na ich každodenný život a zdravie. Na Slovensku patrí medzi tri najvýznamnejšie environmentálne problémy narastajúce množstvo odpadu (60 %), znečistenie ovzdušia (42 %) a znečistenie riek, jazier a podzemnej vody (42 %).

Z prieskumu vyplýva, že ľudia si prajú, aby sa v záujme ochrany životného prostredia robilo viac, a že zodpovednosť by podľa nich mali niesť veľké spoločnosti a priemysel, národné vlády a EÚ, ako aj samotní občania. Respondenti, ktorých bolo viac ako 27 000, sa domnievajú, že najúčinnější spôsob riešenia environmentálnych problémov je „zmeniť naše spotrebné návyky“ a „zmeniť náš spôsob výroby a obchodu“. Slovinci sa prikláňajú aj k zavedeniu prísnejších zákonov o životnom prostredí. Jasne podporujú politické opatrenia zamerané na zníženie plastového

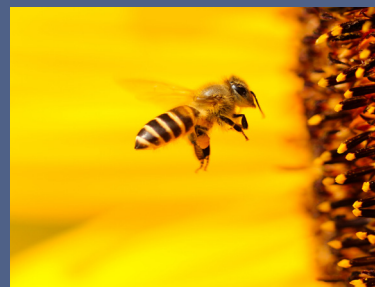
odpadu a znečisťovanie odpadom a uznávajú, že môže byť potrebné pristúpiť k zásadným zmenám. 70 % respondentov na Slovensku uviedlo, že v záujme boja na ochranu životného prostredia triedia na recykláciu väčšinu svojho odpadu. Navyše, kupujú miestne výrobky (43 %), vyhýbajú sa plastovému tovaru na jedno použitie (35 %) a znížili svoju spotrebu vody (34 %).

EK VYHLASUJE GLOBÁLNU KOALÍCIU PRE BIODIVERZITU

Európska komisia v Monaku pri príležitosti Svetového dňa divej prírody vyhlásila novú globálnu koalíciu pre biodiverzitu. V rámci súvisiacej komunikačnej kampane vyzýva na intenzívnejšiu mobilizáciu pri zvyšovaní informovanosti o potrebe chrániť biodiverzitu. Komisia vyzýva všetky národné parky, akváriá, botanické záhrady, zoologické záhrady a prírodovedecké múzeá, aby spojili sily a zvyšovali informovanosť verejnosti o kritickom stave prírody. V marci Európska komisia oznámi novú stratégiu EÚ v oblasti

biodiverzity zameranú na ochranu a obnovu prírody s podrobnosťami o ambíciách EÚ v súvislosti so samitom OSN o biodiverzite (CoP 15), ktorého sa zúčastní v októbri 2020. Počas samitu CoP 15 sa očakáva, že 196 zmluvných strán Dohovoru Organizácie Spojených národov o biologickej diverzite prijme nový globálny rámec na ochranu a obnovu prírody. Po samite sa bude koalícia pre biodiverzitu zameriavať na koordinované opatrenia s hmatateľným dosahom, ktorých cieľom bude zvrátiť stratu biodiverzity.

Od 1. do 5. júna 2020 sa bude konať Zelený týždeň 2020, ktorého cieľom je zvýšenie zapojenia verejnosti a mobilizácia spoločnosti v záujme ochrany prírody a biodiverzity.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2020

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.